

100 rokov skautingu v Malackách

Naša skautská organizácia 69.zbor M. R. Štefánika Malacky prežíva v tomto roku slávnostné chvíle v duchu 100.výročia založenia skautingu v Malackách. História skautingu v Malackách sa začala písať už 16.decembra v roku 1923 . Tých ,čo mali myšlienku bolo na začiatku osem, ako to v živote býva, skončili traja a spoločne založili spolok Svaz Junákov a skautov R.Č.S. Malacky, 1.oddíl. Meno skauta, ktorý prišiel s pôvodnou myšlienkou založenia skautingu, bol Augustín Balúč, z Plaveckého Mikuláša, študent kresťanského Gymnázia sv. Františka z Assisi v Malackách. Vzácné informácie o živote skautov v našom meste môžeme čerpať zo zachovanej historickej kroniky

1.oddílu. Postupne prišli menovite: priateľ Balúč, Knotek, Werner, Bollard, Janeček. Ako historická kronika hovorí, riadne organizáciu nahlásili na obecnom úrade a registráciu v Bratislave. Stretávali sa 2 krát do týždňa kde sa učili o prírode či značkách, robili rôzne uzly, učili sa morseovku, oboznamovali sa s pravidlami skautingu a snažili sa žiť podľa skautského zákona. Založili aj skautské divadlo, ktoré im poslúžilo ako prostriedok na priblíženie skautingu verejnosti. Vtedy spolupracovali s bratislavským 7.oddielom, s bratom Ryšavým, ktorý im pomohol v osвете. V Malackách sa skauting rozrástol, na prvej schôdzi v marci 1924 sa určili pravidlá, zvolil sa vodca, dvaja radcovia a kronikár. Oddiel bol rozdelený na dve časti: Srnce-/ mladší chlapci/ a Psohlavci / starší/. Samozrejme skauting nebol len pre chlapcov. 26.marca 1924 bola založená aj dievčenská skupina, ktorá mala 13 členiek. „Pri I. oddiele sväzu skautov bol utvorený nový oddiel skautov a to oddiel „ Old skautov“ počínajúc dňom 2.II.1929. Vedúcim oddielu bol zvolený brat Bruno Lašták, zástupca Štefan Šečík. Začiatkom počet členov bol 10 bratov.“ -úryvok citovaný zo zachovanej historickej kroniky. Na začiatky skautingu v Malackách zaspomínala aj Mária Harmaňošová – rodená Bakičová, rodáčka z Malaciek/. V roku 2018 28.apríla skauti 69.zboru M. R. Štefánika Malacky sme ju navštívili v Snine V dome pokojnej staroby pre seniorov pri príležitosti jej 91 narodenín ./ Mária do Slovenského katolíckeho skautingu v Malackách vstúpila v roku 1938 ako 11 ročná a bola najmladšou členkou. S láskou a úsmevom spomínala na tie časy, keď počas vojny chodili na zimnú pomoc “pletli sme ponožky pre vojakov na front „. Jej spomienky sa vyjavili postupne: Vodkyňa Slovenského katolíckeho skautingu pre dievčatá – skautky bola Angelika Némethiová a u chlapcov – skautov bol Jakubec/ krstné meno si nepamätala /.

Skauting vydržal do roku 1942, kedy boli 1.Slovenské dni Hlinkovej mládeže. Vodkyne katolíckeho skautského oddielu boli na návšteve u prezidenta Tisa. Tiso sľúbil, že skauting zrušený nebude. Avšak po 2 mesiacoch ich zrušili. „ Oddiel nútene prešiel do Hlinkovej mládeže spolu so svojim duchovným, ktorým bol františkán páter Silver. – no každý tam proste musel byť.“- pripomenula sestra Mária.

Po rokoch zákazu a útlaku a prenasledovania / v rokoch 1948- 1968/ došlo ku krátkodobému oživeniu skautovania v rokoch 1968- 1970 a v období od roku 1970 až po rok 1989 k novému úpadku.

Skauting však prežil a žije do dnes. !

Obnova, prebudenie a znovuzrodenie skautingu sa začali rokom 1989 a v roku 1990 až 1992 sa začal formovať novodobý skauting v Malackách. Jeho zakladateľom bol brat Oliver- Osuský Bonaventúra.

69. zbor gen. M.R.Štefánika Malacky

Skauting v Malackách má už dlhoročnú tradíciu. Po nežnej revolúcii sa spoločenský život začal uvoľňovať. Osuský Bonaventúra- skautským menom Oliver, skautom sa stal ešte v rokoch 1968/1969. Po roku 1989, po zmene, uvoľnení napätia usilovne hľadal príležitosť skautovať. V tom čase na fare v Malackách sa schádzali chlapci a dievčatá. Oliver sa chytil príležitosti, oslovil ich a zasvätil ich do tajov skautingu. Ich prvé stretnutie bolo dňa 7.januára 1990. Bol to deň úsvitu, začiatku novodobého skautingu v našom meste. Dňa 6.12.1992 sa konal skautský sľub, ktorý bol v Malackách prvý možno po 50 rokoch. Dňa 22.12.1992 prevzali prvý krát skauti- 1. oddiel skautov z Malaciek Betlehemske svetlo v Bratislave so svojim skautským vodcom Oliverom. Písal sa rok 1994 - 12.jún, keď do histórie malackého skautingu sme vstúpili aj my manželia Mária a Kamil Ftáčnikovi. V tento deň sme spolu s manželom Kamilom, skautským menom Gordon, vkročili do poznaného neznáma, na skautský chodník. Tu sme spoznali Olivera- nášho skautského učiteľa- vodcu, ktorému sme vďační za odovzdanie mnoho skúsenosti a vedomosti. Týmto krokom sme začali písať novú éru nášho súkromného ako aj skautského života. V ďalších rokoch spolupráce s mládežou v skautingu sa konali ďalšie a ďalšie aktivity, tábory, výpravy pokračovala naša neúnavná skautská činnosť. Azda najväčší rozmach skautingu v Malackách nastal v roku 1995. Organizovali sa výpravy, letné stanové tábory, skauting bol niečo nové, slobodné a zaujímavé. V roku 1995 sa konal náš prvý veľký Letný skautský stanový tábor „ Savana „ na osade Tančiboky pri Studienke v čase od 8.júla do 15. Júla 1995- družiny Mravci, Bobri a Pумы. Prvú klubovňu pre náš vtedy ešte skautský oddiel sme získali 28.10.1995- skromnú miestnosť na nádvorí ZŠ na Kláštornom námestí. Kúrili sme si tam s uhlím a drevom a svietili s petrolejkami. Prekypovali sme aktivitou, vznikali nové družiny skautov a skautiek: Medvede, Nezábudky, Hviezdičky, Levice. Každý rok sme organizovali Letný skautský stanový tábor, vždy sme ich nazvali podľa okolnosti a počasia ako napr. Tábor polárnej noci- kedy teplota v noci klesla na – 2°C, Tábor bielych hmiel, Tábor polárnej žiary. V roku 1997 vzniká náš zborový pokrik:“ Borovice, lesy, háj, to je našich skautov raj. Zo Záhoria vietor duje, malacký skaut hip- hip- tu je „ Marika- Ftáčniková Mária.

Na základe rozhodnutia Okresnej rady SLSK v Malackách dňa 13.9.1999 bol zrušený skautský okres. Zároveň Oliver vzdal sa svojej funkcie okresného vodcu . Nadväzujúc na túto skutočnosť bol zvolený nový vodca skautských oddielov v Malackách Kamil Ftáčnik st.- Gordon ako vodca 1.oddielu skautov, a Ftáčniková Mária- skautským menom Marika ako vodkyňa 1.oddielu skautiek . Na nasledujúcej oddielovej rade dňa 15.11.1999 bolo rozhodnuté o ustanovení skautského zboru u nás . 20.decembra 1999 došlo k registrácii novovzniknutého samostatného skautského zboru na štatistickom úrade SR o zmene skautského okresu na skautský zbor. Zbor prijal a hrdo sa hlási k názvu po najväčšom velikánovi Slovenska gen. M. R. Štefánikovi. Po registrácii v Slovenskom skautingu sme dostali a prijali

magické číslo 69. Do funkcie vodcu 69.zboru M. R. Štefánika bol zvolený Gordon – Ftáčnik Kamil st., svoju úlohu prijal a vodcovskú funkciu s veľkým nadšením a zodpovedne zastáva do dnes .

Po roku 1999 skautská činnosť v Malackách sa naďalej rozvíjala. V spolupráci a podporou Mesta Malacky sme sa dostali k novým klubovniam, kde sa skautská mládež mohla stretávať v bezpečných podmienkach a zapájať sa do tvorivej činnosti. Spolupráca nášho zboru začala rozkvitať aj s Vojenskými lesmi a majetkami o .z. Malacky ako aj s vedením Mestské lesy Bratislavy. Od roku 2007 sa každoročne zúčastňujeme na Lesníckych dňoch v Bratislave-„ Deň Zeme“ s aktívnym skautským programom pre verejnosť . Činnosť nášho zboru počas uplynulých rokov bola rôznorodá, plná nových skúsenosti, krásnych spomienok , zážitkov a priateľstva. Časté výpravy do blízkeho okolia Dolného Záhoria, do pohoria Malých Karpát, hrebeňové výpravy : Nízke Tatry / 2007/, Vysoké Tatry /2008/ , Slovenský raj/ 2009/,Javorníky/2011/, Veľká Fatra 2012 , Malá Fatra 2015,Západné Tatry 2017 ,Javorníky 2022,Štiavnické vrchy2023. Letní skautské stanové tábory na skautskej osade Tančiboky-Rudavka, tábory v Zlatníckej doline pri Skalici. Spoločné chvíle prežité počas výprav a táborov v nás zanechali neopakovateľné zážitky a skúsenosti. Aktivity skautov spojené s ochranou prírody „ Pre čistý les „- zber odpadu v okolitých lesoch, starostlivosť o padnuté kríže projekt „ Odklíňanie starých krížov“- Červený kríž pri ceste medzi Malackami a Studienkou v roku 2013 bol vyrobený nový / naši sme ho padnutý /, Biely kríž – v lokalite Lakšárska Nová Ves – obnovený celý, Kríž Panny Márie na osade Tančiboky. Od roku 2001 sme šíritelia Betlehemskeho svetla v meste Malacky a v okolitých obciach.

Organizačná štruktúra nášho 69.zboru sa rokmi zmenila, združujeme a registrujeme 2 oddiely: 1.oddiel skautov a 1.oddiel skautiek- Chobotnice, v roku nášho 100.výročia založenia skautingu

v Malackách 69. zbor M. R. Štefánika Malacky má 73 aktívnych členov- z mesta Malacky, z obcí: Kostolište, Kuchyňa, Plavecký Štvrtok, Jablonové, Pernek, V. Leváre, družiny Nočné sovy, Blesky, Lesní škriatkovia, Strážcovia galaxie, Užovky a Modrí vlci a družina old skautov. Štatutárny zástupca a vodca zboru Gordon- Ftáčnik Kamil st. absolvent Lesnej vodcovskej školy Hodruša Hámre- 1995, zástupkyne zborového vodcu : Bosorka- Denisa Húšková a Marika – Ftáčniková Mária, vodkyňa oddielu Chobotnice – Bosorka/ absolvent Lesnej vodcovskej školy, oddielový vedúci 1.oddielu skautov Sup- Samuel Húšek. K našim vytrvalým radcom družín vlčat, včielok, skautov a skautiek, či rangerov sa radia: Srnka, Ria, Anakonda, Lali, Slničnica, Mičo a Kamzík.

Skautský rok 2022/2023 nášho zboru sa niesol v duchu osláv 100.výročia založenia skauting v meste Malacky. Pri tejto príležitosti „Skauti pre krajšiu budúcnosť“ sme vysadili v spolupráci s VLM o.z. Malacky 1.apríla 2023 2700 sadeníc borovic, v spolupráci s Mestom Malacky- oddelenie životného prostredia „ Skauti pre mesto „- v Zámockom parku sme čistili lokality od náletových drevín a invazívnych rastlín, vyzbierali sme pár vriec odpadu, akcia „ Skauti pre operencov“ vykonali sme inštaláciu vtáčích búdok- sýkorníkov v počte 30 ks. Letný skautský stanový tábor 2023 na skautskej osade Rudavka na Lúke pri starom dube bol súzvuk činnosti a hier našich vlčat, včielok a skautov s rangermi pod názvom“ Z rozprávky do rozprávky“. Letná skautská výprava v Banskej Štiavnici sa niesla v duchu histórie ale aj pomoci rangerov a skautov na skautskom táborisku v Hodruši Hámroch, kde sme boli aktívne nápomocní pri obnove starej skautskej chaty. Na našej skautskej osade Rudavka sme realizovali stavbu Kaplnky Panny Márie, ktorá počas nášho skautského putovania bola vždy pri nás, ochrankyňa nás všetkých skautov 69.zboru. Ďakujeme jej za ochranu aj v ťažkých chvíľach na našich potulkách.

Náš zbor vychoval a doviedol za uplynulé roky novodobého skautingu v Malackách veľký počet mládeže k skautskému sľubu. Niektorí z nich tvoria jadro zboru aj dnes- manželia Húškovci Bosorka a Sup, Dandy- Peter Hoďovský, Kamil Ftáčnik ml., Maku Mária Kovárová – ktorí priviedli k nám už aj svojich potomkov. K skautskej identite sa hrdo hlási aj náš primátor mesta Malacky, ktorý vyrástol pod skautským klobúkom nášho zboru. Aj vďaka nemu skauting v našom meste môže rozkvitať. Naši skauti sa nám hlásia z rôznych kútov sveta a spomínajú na krásne chvíle zažitie v našom skautskom zbore. Nová generácia skautingu je tu už 34 rokov a stojí na pevných základoch. Má hlboké korene, zdatnú členskú základňu. Skauting bol a je niečo tajomné, slobodné a zaujímavé. Skauting v našom zbore poskytuje širokú paletu možností osobného rozvoja, napredovania. Naším cieľom je vychovávať a smerovať skautov k tomu ako byť hodnotným, čestným človekom. Bezpečnosť, dôvera a úprimné priateľstvo je krédo nášho 69.zboru M. R. Štefánika Malacky.

Manželka Ftáčnikovci- Kamil a Mária/ Gordon a Marika / venujeme sa skautingu už pekných pár rokov, skauting je spôsob života, náš osud, ktorý nás naučil dávať, rozdávať radosť a skúsenosti, viesť mládež k pokore, pomáhať a spoznávať skutočné hodnoty. Človek má žiť tak, aby mal radosť zo života, pomáhal druhým, prijímal ich názory a tešil sa z každého dňa, ktorý je tu a teraz a z každého dňa ktorý prichádza. Najdôležitejšie je, aby bol každý deň prežitý plnohodnotne, a ak sa o to budeme snažiť, je a bude to v poriadku.

Marika- Ftáčniková Mária, zástupca vodcu 69.zboru M. R. Štefánika Malacky SLSK, 11.decembra 2023